

T.C.
İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

TAKSİ TAŞIMACILIĞI YÖNERGESİ

BİRİNCİ KISIM

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve Kapsam

MADDE 1 -

(1) Toplu Ulaşım Hizmetlerini, bir organizasyon çatısı altında bütünleştirmek temel ilkesine uygun olarak, daha önce yetkili kurulların (İl Trafik Komisyonu ve Ulaşım Koordinasyon Merkezi) verdiği izinler, mer'i mevzuat ve yargı kararları çerçevesinde, İstanbul il sınırları dâhilinde belirlenen çalışma alanlarında taşımacılık yapan taksilere, İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından "Taksi Geçici Çalışma Ruhsatnamesi" verilmesi ve bunlara ilişkin prensipleri, kuralları, çalışma usul ve esaslarını, yürütme ve denetim konularıyla ilgili yapılacak işlemleri kapsar.

Dayanak

MADDE 2 -

(1) Bu yönerge; 03.07.2005 tarih ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15. Maddesine, 10.07.2004 tarih ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 9. Maddesine, Resmî Gazete' de 15.06.2006 tarih ve 26199 sayı ile yayınlanan Büyükşehir Belediyeleri Koordinasyon Merkezleri Yönetmeliği'nin 18. Maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve Kısaltmalar

MADDE 3 -

(1) **Bu yönergenin uygulanmasında;**

- a) **İBB:** İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ni,
- b) **UKOME:** Ulaşım Koordinasyon Merkezi'ni,
- c) **TUHİM:** İBB Toplu Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü'nü,
- ç) **Belediye Zabıtası:** İBB Zabıta Daire Başkanlığını,
- d) **Trafik Zabıtası:** İl Emniyet Müdürlüğü ile İl Jandarma Komutanlığı'nı,
- e) **İSTESOB:** İstanbul Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği'ni,
- f) **Esnaf Odası:** Taksi sahibi esnafın bağlı bulunduğu esnaf odası ya da İstanbul Taksiciler Esnaf Odasını,
- g) **Kamusal Ulaşım/Toplu Ulaşım/Toplu Taşıma:** Kamunun ulaşım ihtiyacını karşılamak için, kamu veya kamu adına özel müteşebbisler tarafından yerine getirilen ve TUHİM tarafından belgelendirilen taşıtlar ile yapılan ulaşım hizmetini,
- ğ) **Kamusal Ulaşım/Toplu Ulaşım/Toplu Taşıma Aracı:** 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu 7. Maddesi kapsamında kara, deniz ve su üzerinde faaliyet gösteren ve raylı sistemler, otobüs, minibüs, taksi, taksi dolmuş, servis, gemi, vapur, deniz motoru, deniz taksi, elektrikli araçlar vb. gibi UKOME tarafından çalışma esasları düzenlenen toplu ulaşım türlerinin taşımacılık faaliyetlerinde kullanılan taşıtı,
- h) **Yolcu:** Şoför dışında taksi içinde bulunan ve ücreti mukabilinde taşınan kişi/kişileri,
- ı) **Taşımacı:** Taksi Geçici Çalışma Ruhsatnamesi almış gerçek kişi/kişileri (kanuni istisnalar hariç),

- i) **Şoför:** 2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanununun 3. Maddesinde tanımlanan, karayolunda ticari olarak tescil edilmiş motorlu taşıtı süren kişiyi,
  - j) **Şoför Eğitim Sertifikası:** Taksilerde şoför olarak çalışılabilmesi için Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanunu kapsamında yetkilendirilmiş kurumlar tarafından, düzenlenecek eğitim sonunda verilen sertifikayı,
  - k) **Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi:** İstanbul ili genelinde yolcu taşımacılığı yaptığı TUHİM'in sağladığı elektronik sistem üzerinden doğrulanan ve şoförlere TUHİM tarafından verilen kişiselleştirilmiş İstanbulkartını,
  - l) **Taksi:** Karayolları Trafik Yönetmeliğinin 3. Maddesi'nde tanımlanan, İstanbul il sınırları dâhilinde ücreti mukabilinde kamusal taşımacılık hizmeti veren, şoförü dâhil en fazla dokuz oturma yeri olan ve insan taşımak için imal edilmiş taksimetre ile yolcu taşıyan M1 sınıfı ticari motorlu aracı,
  - m) **Ticari Araç Tahsis Belgesi:** Gerçek kişilerin taksi taşımacılığı faaliyetine başlamak için 10553 sayılı Bakanlar Kurulu kararında belirtilen şartları taşıması ve taksi taşımacılığına uygun taşıta sahip olduğunu belgelendirmesi durumunda TUHİM tarafından düzenlenen belgeyi,
  - n) **Taksi Geçici Çalışma Ruhsatnamesi:** TUHİM tarafından, Araç Tescil Belgesi sahibi adına taksiler için yolcu taşınması amacıyla düzenlenen çevrimiçi belgeyi,
  - o) **Reklâm İzin Belgesi:** İBB Kentsel Tasarım Müdürlüğünden, taksilerde reklâm uygulanabilmesi için alınacak belgeyi,
  - ö) **Toplu Ulaşım Denetim ve Yönetim Merkezi (TUDYM):** Toplu ulaşım araçlarının denetim ve yönetimi amacıyla İBB tarafından işletilen merkezi,
  - p) **TUDES:** İstanbul genelinde toplu ulaşım taşımacı ve şoförlerinin taşımacılık faaliyetleri kapsamında uyulması gereken usul, esas ve değerlendirmeleri içeren Toplu Ulaşım Hizmet Kalitesi Değerlendirme Sistemini,
- ifade eder.
- (2) Bu yönergede yer alan diğer ifadeler için ilgili mevzuatta kullanılan tanımlar geçerlidir.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Esaslar, Uygulama Usul ve Esasları

Genel Esaslar

MADDE 4 -

(1) Taksi Taşımacılığının Genel Esasları;

- a) Taşımacı ve taşımacı tarafından Taksi Geçici Çalışma Ruhsatnamesine kaydedilen şoför; bu yönerge ve yayınlanacak düzenlemeler çerçevesinde taşımacılık yapar.
- b) İBB ile ilişkilerde muhatap; adına Taksi Geçici Çalışma Ruhsatnamesi düzenlenen taşımacıdır. Taşımacılık faaliyeti esnasında şoförün her türlü fiilinden ve taşımacılıktan doğan, doğacak olan hukukî ve malî sorumluluk taşımacıya aittir.
- c) TUHİM; Taksi Geçici Çalışma Ruhsatnamesini düzenleyerek, taksilerin belirlenen çalışma usul ve esaslarına uygun çalışıp çalışmadıklarının denetlenmesini sağlar. UKOME kararları çerçevesinde gerekli uygulamaları yapar, yaptırır.
- ç) Taşımacı; Taksi Geçici Çalışma Ruhsatnamesini ve kullanım hakkını devredemez, kiralayamaz, satamaz ve kullandıramaz.
- d) Taksi Geçici Çalışma Ruhsatnamesi başvuru tarihi itibarıyla bir yıl süre için düzenlenir sonraki yıllar için müktesep hak oluşturmaz.
- e) Bir taşımacı adına birden fazla Taksi Geçici Çalışma Ruhsatnamesi düzenlenmez.
- f) Taksi Geçici Çalışma Ruhsatnamesi, yalnızca bir kişi adına düzenlenir.

- g) Taksinin satılması veya taşımacınının vefatı durumunda Taksi Geçici Çalışma Ruhsatnamesi iptal olur.
- ğ) Taşımacınının vefatı halinde varisler veraset ilamı ile 3 (üç) ay içerisinde TUHİM'e durumu yazılı olarak bildirmek zorundadır.
- h) Taşımacı; Araç Tescil Belgesi ile Taksi Geçici Çalışma Ruhsatnamesi bilgilerinde değişiklik olması halinde TUHİM'e başvurarak, Taksi Geçici Çalışma Ruhsatnamesini yenilemek zorundadır. Yenilenmemiş ruhsatnameler hükümsüzdür.
- ı) Araç Muayene süresi geçmiş olan taksiler için Taksi Geçici Çalışma Ruhsatnamesi düzenlenmez.
- i) Taksi Geçici Çalışma Ruhsatnamesi için TUHİM <https://tuhim.ibb.gov.tr/> adresi üzerinden müracaat edilir ve çevrimiçi olarak teslim edilir.
- j) Toplu Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü tarafından taşımacılık yapılması için taşımacı ve şoförlere düzenlenen Taksi Geçici Çalışma Ruhsatnamesi ve Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi ve benzeri belgeler, üzerindeki bilgiler (taşımacı, araç vb.) veya ilgili belge üzerindeki karekodun okutulması sonucu görülebilen çevrimiçi bilgilerinin (taşımacı, şoför, araç vb.) yapılan denetimlerde doğrulanması (örneğin izin belgesinde yer alan şoför bilgileri ile denetimde tespit edilen şoförün eşleşmesi vb.) durumunda geçerlidir. Aksi durumda bahsi geçen belgeler geçersiz olarak değerlendirilecektir.
- k) Taksi Geçici Çalışma Ruhsatnamesinde; takside çalışacak şoförlerin kimlik bilgileri ile fotoğrafı yer alacaktır. Taksi sahibi/sahiplerinin şoför olarak çalışmadığı durumda bir tam zamanlı şoför ve bir tam zamanlı veya kısmi şoför olmak üzere araçta 2 şoför çalıştırılması zorunludur.
- l) Taksi Geçici Çalışma Ruhsatnamesi üzerinde kimlik bilgileri tanımlanan şoför dışında şoför/şoförler çalıştırılmaz, tespiti halinde ruhsatname geçersiz ve yok hükmündedir.
- m) Taşıma ücret tarifeleri, İSTESOB'un da görüşü alınarak TUHİM tarafından UKOME'ye sunulur.
- (2) **Toplu Ulaşım Denetim ve Yönetim Merkezi Genel Esasları;**
- a) **Toplu Ulaşım Denetim ve Yönetim Merkezi (TUDYM);**
- 1) Toplu ulaşım araçlarının denetim ve yönetimi amacıyla TUHİM tarafından işletilen merkezdir.
- 2) TUDYM kapsamında, taksilerde bulunması gereken kamera, panik butonu, GPS vb. ekipmanları aşağıda belirtilmiş olup söz konusu sistemle ilgili her tür tasarruf, düzenleme ve işletme yetkisi Büyükşehir Belediyesi'ne aittir.
- 3) TUDYM sistemine dâhil olmayan taksiler, taksi taşımacılığı hizmeti veremez. Taksi taşımacılığı faaliyeti devam ettiği sürece araçta kurulu TUDYM Sistemi çalışır vaziyette bulundurulacaktır. Taksi şoförü, sistemin arızalı olması ve çalışmayı durdurması halinde İBB Çözüm Merkezi Alo 153 hattını arar ve destek alır. Gerekli ise, en geç 24 saat içerisinde arızanın giderilmesi için taksiyi TUDYM yetkili servisine götürmelidir. Taşımacı sisteme tanımlanmamış herhangi bir alet, kablo, uzantı takılmasından ve/veya sisteme dışarıdan müdahale edilmesinden sorumludur.
- 4) Taşımacı TUDYM Sistemini İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nden sağlamak zorundadır. Taşımacı ayrıca talep etmesi halinde İstanbul Büyükşehir Belediyesinden Elektronik Ulaşım Yönetimi Lisansı almış olan tüzel kişilerce işletilen çevrimiçi taksi çağırma sistemlerine üye olabilir. Bu durumda sistemin bütün bilgileri İstanbul Büyükşehir Belediyesi sistemi üzerinden izlenmeye imkân vermelidir.
- 5) Taksilerde; TUDYM tarafından belirlenen cihazlar haricinde cihaz bulunmayacaktır.
- 6) Taksilerde; TUDYM cihazlarıyla uyumlu olmayan taksimetreler kullanılmayacaktır.
- 7) Taşımacı ve şoförler TUDYM cihazlarıyla taksimetre arasındaki bağlantıyı sürekli sağlamak zorundadır.
- b) **Taksilerin Takibi:** Taksiler, TUDYM tarafından seyir güzergâhlarının takip edilmesi, daha verimli kullanılması, farklı lokasyonlardaki arz talep dengesinin sağlanması için İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından çevrimiçi takip edilecektir. Takip işlemleri diğer tüm sistemlerle entegre bir biçimde çalışacaktır. Araç takip ve iç-dış güvenlik kamerası kayıtları ilgili mevzuattaki süre ile düzenli olarak taksi üzerindeki

sisteme kaydedilecek olup bir ihlal veya şikâyet halinde, söz konusu kayıtlar adli mercilerden gelecek talep doğrultusunda TUDYM tarafından ilgili birimlere bildirilecektir.

- c) **Sistemin Denetlenebilirliği:** Tüm haberleşme altyapısının bilgi ve veri paylaşımı (araç hız bilgileri, müşteri bilgileri istatistik, şikâyet vb.) İstanbul Büyükşehir Belediyesinin denetiminde olacaktır. Tüm takip ve haberleşmeler ile kişi kayıtları şifreli olarak saklanacaktır. İBB taksileri bir ihlal veya şikâyet halinde denetlemek amacıyla çağırabilir veya yerinde denetim yapabilir, ayrıca kurallara uymayan taksinin çalışmasını durdurmak amacıyla taksinin taksimetresini geçici bir süre için sistemi kullanarak askıya alabilecektir.
- ç) **Bilgi Ekranı:** Araç içi TUDYM sistemi yolcuların ve şoförün kullanabileceği bilgilerin sunulmasına imkân verecek şekilde araç içinde uygun bölümde bulundurulacaktır. Ergonomik kullanımı olan cihaz üzerinde önemli haberler, duyurular, taksi ücret tarifesi, taksimde uyulması gereken kurallar vb. gibi TUHİM tarafından mevzuat çerçevesinde bilgiler sunulabilecektir. Ayrıca şikâyet, memnuniyet vb. konularda kısa anketler yapılabilecektir.
- d) **Panik Butonu;** Şoför için ayrılmış bölümde bulunan seyir veya can güvenliğini tehlikeye sokacak durumlarda kullanılacak cihazlardır. Şoföre ayrılmış bölümde bulunan panik butonuna basılması halinde aktif hale gelecektir. Panik butonuna basıldığında sistem üzerinden denetim birimlerine (örneğin Emniyet Müdürlüğü) lokasyon ve vakaya dair mümkün olan diğer bilgileri iletilir.
- e) **Kamera Sistemleri;** Taksinin içini ve dışını görüntüleyebilen güvenlik kameraları ile görüntü kaydı ilgili mevzuattaki süre ile yapılacaktır.
- f) **Güvenli Sürüş ve Kimlik Doğrulama;** Şoförlere ait kimlik doğrulama işlemi, şoförler tarafından e-tuhim sistemine giriş için kullanılan kullanıcı adı ve şifre girişi/Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesinin cihaza okutulması/TUHİM tarafından hazırlanacak mobil uygulamanın cihazdaki karekodu okumasıyla yapılacaktır. Ayrıca denetim esnasında Taksi Geçici Çalışma Ruhsatı üzerindeki karekod ile şoförlerin kayıtları kontrol edilecektir. Taksi Yönetim Merkezi sistemi, aracın işletildiği saat aralığında, rastgele zamanlarda şoförün kimliğini kontrol edecektir. Şoför kimlik doğrulama adımını geçemezse kimlik doğrulama reddedilecek, TUDYM haberdar edilecek ve gerekirse sistemler (taksimetre de dâhil olmak üzere) İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından kapatılacaktır.
- g) **Reklâm ve Bilgilendirme:** TUDYM ve bünyesinde bulundurulan uygulamalara ait arka sağ sol kapılarında 50 cm² geçmeyen bilgilendirme yazıları, tanıtım ve bilgi bandı (çıkartma) bulundurulacaktır. TUDYM kapsamında kullanılan web ve mobil uygulamalara reklâm alınabilecektir.
- ğ) **İletişim Teknolojileri:** Güncel haberleşme teknolojilerine uygun olacaktır. GSM altyapısında konum belirlemede kullanılabilir.
- h) **Maliyet:** Kurulum ve maliyet detayları belediyenin kontrol ve denetiminde olacaktır.
- ı) **Yetki ve Haklar:** TUDYM sisteminde (araç içi cihazda, web ve mobil uygulamalarda her türlü istatistik ve veri toplama vb.) yapılacak tüm ek uygulamalardan belediyenin onayı alınmadan değişiklik yapılamayacaktır. Taksilere yerleştirilecek cihazlarda yer alan yazılımlara, marka işaretlerine ve diğer fikri ve sınai tasarımlara ilişkin haklar münferiden Belediye'ye ait olacaktır. Bu yazılımlara müdahale edilmesine ve marka haklarını ihlal edebilecek faaliyetlerde bulunulmasına müsaade edilmeyecektir.
- i) **Taksimetre:** Taksilerde kullanılan taksimetreler TUDYM sistemiyle uyumlu olacaktır. Bu kapsamda kullanılan taksimetreler; TUDYM kapsamında kullanılacak cihazların taksimetre durum bilgisi (açılış, tarife, ödeme, serbest, ücret değişimi, kapanış) ile anlık bilgi sorgularına (yolculuk, hız, tarife, versiyon ve benzeri.) uygun veri paketi şeklinde cevap verebilir şekilde olacaktır. Özel kişi veya kuruluşlar tarafından lisanslı işletme hakkı olan taksiler için de geçerlidir. Taksimetrelere entegrasyon için, yazıcı ve benzeri cihazların bağlanması için tasarlanmış seri port kullanılacaktır. Port üzerinde herhangi bir veri yazma işlemi bulunmayacaktır. Taksimetre üzerinden otomatik olarak gelecek veriler ile anlık durum sorguları gönderilip

cevap alınacaktır. Taksimetre cihazları, TUDYM cihazının işlev ve görünürlüğünü engellemeyecek yolcu tarafından rahatça görülebilecek şekilde taksi içerisinde monte edilmiş ve her zaman kullanılabilir durumda bulunacaktır.

j) **Elektronik Ulaşım Yönetimi Lisansı:** İstanbul'da taksi hizmetine erişim ve yönetimi için çevrimiçi uygulamalar (mobil uygulama vb.) ile hizmet vermek isteyen gerçek veya tüzel kişilerin, toplu ve kamusal ulaşım hizmetlerinin planlanması, koordinasyonu ve denetiminin sağlanması amacıyla İBB'den "Elektronik Ulaşım Yönetimi Lisansı" almaları gerekmektedir. Elektronik Ulaşım Yönetimi Lisansı kapsamında taksilere takılacak cihazların (tablet, tablet taksimetre, vb.) araç içi montajından önce İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nden araç içi montaj yeri ve cihazlar için uygunluk görüşü alınması zorunludur.

1) **Elektronik Ulaşım Yönetimi Lisansı Genel Esasları;**

- a) Tüzel kişinin, şirket merkezi/şubesi İstanbul'da olacaktır.
- b) Gerçek veya tüzel kişiler, taşımacı ve yolculara 7/24 sabit telefon numarası üzerinden veya çevrim içi uygulamalar üzerinden hizmet verecek şekilde yolcu/taşımacı ilişkileri hizmeti verecektir.
- c) Elektronik Ulaşım Yönetimi Lisansı 5 yıl süreyle geçerli olup her yıl vazelenecektir.
- ç) Elektronik Ulaşım Yönetimi Lisansı bedeli İBB Meclisi tarafından belirlenecektir.
- d) Elektronik Ulaşım Yönetimi Lisansı sahibi gerçek veya tüzel kişiler ile taksi taşımacılığı yönetimi kapsamında lisans sahibinin sistemine üye olacak taşımacı ve şoförlere ilişkin edindiği bilgi ve belgeleri üçüncü kişilerin erişimine izin vermeyecek ve bu konularda çalışanlarını uyarıp sürekli olarak denetleyerek İBB'ye bu hususları kapsayan gizlilik güvenliği taahhünamesi verilecektir. Söz konusu gizlilik taahhünamesi İBB Toplu Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü internet sitesinden yayınlanacaktır.
- e) İBB lisans sahibine ait edindiği bilgi ve belgeleri diğer lisans sahibi kişilerle paylaşmayacaktır.
- f) Elektronik Ulaşım Yönetimi Lisansı kapsamında taşımacılık yapacak taşımacının sahip olduğu taksiye ait Geçici Çalışma Ruhsatnamesi ve şoförlere ait Toplu Taşıma Aracı (Ticari Taşıt) Kullanım Belgesi bilgileri için İBB TUHİM e-ruhsat sistemi üzerinden çevrimiçi kimlik doğrulaması yapılacak ve çevrimiçi doğrulaması yapılmamış taksiler, taşımacılar ve şoförler çalıştırılmayacaktır.
- g) Elektronik Ulaşım Yönetimi Lisansı kapsamında üyeliği olan taksi taşımacılarının, Toplu Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü elektronik ruhsat sisteminde üye oldukları lisans sahibi kişiyi belirtmeleri zorunludur. Elektronik Ulaşım Yönetimi Lisansına üye olduğu halde üyeliğini bildirmeyen taşımacıların Taksi Çalışma Ruhsatnameleri geçersiz sayılacaktır.
- ğ) Başvuru yapacak tüzel kişilerin ISO 9001 (Kalite Yönetim Sistemi), ISO 27001 (Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi) belgelerine lisans başvuruları onaylandıktan sonra 1 yıl içinde sahip olmaları gerekmektedir.
- h) En az 3 (üç) Elektronik Ulaşım Yönetimi Lisansı sahibi gerçek veya tüzel kişilik olmasına müteakip, tüm taşımacılar 180 takvim günü içerisinde Elektronik Ulaşım Yönetimi Lisansı sahibi gerçek veya tüzel kişiliklerden bir tanesine üye olmak zorundadır.
- ı) Elektronik Ulaşım Yönetimi Lisansı sahibi gerçek veya tüzel kişiler, kendi sistemleri üzerinde yapılan seyahatlerle ilgili, anlık veya periyodik (süresi İBB tarafından belirlenecek) olarak aşağıdaki bilgileri İstanbul Büyükşehir Belediyesi ile paylaşacaktır.
  - 1) Sisteme üye olan taşımacı ve şoförlerin üyelik başlangıç ve bitiş bilgileri,
  - 2) Yolculuk (Anonim) başlangıç konum ve zaman bilgileri,
  - 3) Yolculuk (Anonim) bitiş konum ve zaman bilgileri,
  - 4) Yolculuk ile İBB'ye gelen şikâyetlerin takibi için yolculuk ücreti bilgileri,
  - 5) Toplu ve kamusal ulaşım hizmet kalite sistemi kapsamında kullanılacak yolculara ait yolculuk öneri, şikâyet ve puanlama bilgileri,
- i) Elektronik Ulaşım Yönetimi Lisansı için gerekli belgeler;

- 1) Tüzel kişi imza sirküleri,
- 2) Ticaret Odası Faaliyet Belgesi,
- 3) ISO 9001 (Kalite Yönetim Sistemi), ISO 27001 (Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi) belgeleri (lisans başvuruları onaylandıktan sonra 1 yıl içinde istenecektir),
- 4) Elektronik Ulaşım Yönetimi Lisansı ödendi makbuzu/belgesi/bilgisi,
- j) Elektronik Ulaşım Yönetimi Lisansı sahibi ile taşımacılar arasında yapılacak sözleşme örnekleri Toplu Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğüne bildirilecektir.
- k) Elektronik Ulaşım Yönetimi Lisansı sistemi, Toplu Ulaşım Hizmet Kalitesi Değerlendirme Sistemi (TUDES) ve eki Hizmet Kalite Kesintisi Değerlendirme Cetveli'nde değerlendirilecektir.

Taksi Uygulama Usul ve Esasları

MADDE 5 -

- (1) Taşımacılar ve şoförler taşımacılık faaliyetini; ilgili mevzuat hükümlerine göre yapmak, konuyla alakalı olarak ilgili kurum ve kuruluşların karar ve talimatlarına uymak zorunda olup, aykırılık olması halinde bu yönergedeki hususlar çerçevesinde Toplu Ulaşım Hizmet Kalitesi Değerlendirme Sistemi (TUDES) ve eki Hizmet Kalite Kesintisi Değerlendirme Cetveli'ndeki maddeler uygulanacaktır.
  - a) Taşımacılık faaliyeti esnasında alkol, uyuşturucu ve/veya uyarıcı madde kullananlar, Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi olmayanlar taksilerde çalıştırılmaz.
  - b) Şoförler, TUDYM tarafından yapılan tüm yönlendirmelere uymak zorundadır.
  - c) Şoförler UKOME tarafından belirlenen bekleme yerleri ve duraklarına; trafiği aksatmayacak, can ve mal güvenliğini tehlikeye düşürmeyecek, bekleme yeri ve durak alanını taşımayacak ve UKOME kararında belirtilen sayıdan fazla taksi bulundurulmayacak şekilde nizami yanaşacak, çığırtkanlık yaparak veya klakson çalarak yolcu çağırılmayacaktır.
  - ç) Taksilerde; Karayolları Trafik Yönetmeliğince belirlenen koltuk sayısından fazla yolcu taşınması ve koltuk artırılması/eksilmesi yasaktır.
  - d) Şoförler; mücbir sebeplerle oluşacak hallerde, trafik zabıtası ve/veya belediye zabıtasınca yönlendirilecekleri geçici güzergâhlara uymak zorundadır.
  - e) Ücret Tarifesi, Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi ve Taksi Geçici Çalışma Ruhsatnamesi (renkli) taksilerin görünür bir yerinde olacaktır.
  - f) Taksilerin yolcu ve bagaj bölümüne, yolcuların can güvenliğini tehlikeye düşürecek özelliğe sahip yanıcı, parlayıcı, patlayıcı, kirletici, kesici vb. malzemeler ile taşıma kafesi olmayan evcil hayvan alınmayacaktır. Ancak bagaj bölümüne bagaj boyutunu ve istiap haddini aşmayan yük alınır. Taşınan eşyadan ücret talep edilemez.
  - g) Şoförler, mesafe, trafik yoğunluğu ve iklim şartları gözetmeksizin yolculuk taleplerine cevap vermek, yolcunun gitmek istediği adrese bir başka yolu istemediği müddetçe en kısa yoldan götürmek zorundadır.
  - ğ) Herhangi bir nedenle, hasarlı, bakımsız, çevreye zarar verici gürültü çıkaran ve egzoz gazı yayan taksiler ile taşımacılık yapılamaz.
  - h) Taksilerde şoför olarak çalışacak kişilere aşağıda yer alan şartları sağlaması durumunda TUHİM tarafından Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi verilir. Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi olmayan şoförler taşımacılık yapamaz. Şoförler denetim birimleri tarafından istenmesi halinde belgeleri ibraz etmek zorundadır.
  - ı) Şoförler trafik kural ve kaidelerine uygun hareket edecek, trafik akışını bozmadan ve çevreyi rahatsız etmeden taksi kullanacaklardır. Hız sınırları aşılmayacak, kendilerine ait durak ve bekleme yerleri haricinde diğer toplu ulaşım sistemlerinin durak peron ve benzeri alanlarını yolcu bindirip indirme haricinde bekleme için kullanılmayacaklardır.
  - i) Taksilerde yolcuları ve çevreyi rahatsız edecek şekilde teyp, radyo vb. dinlemek yasaktır.

- j) Taksi içerisinde (şoför ve yolcular dâhil) alkol, tütün ve tütün mamülleri kullanmak yasaktır.
- k) Şoförler, yolcu ayırımı yapamaz, taşımacılık yapmaktan kaçınamaz, trafiği ve taşımacılığı aksatamaz.
- l) Taksimetre cihazları, TUDYM cihazını engellemeyecek ve taşımacılık faaliyeti esnasında şoför tarafından müdahale edilemeyecek, yolcu tarafından rahatça görülebilecek şekilde taksi içerisinde monte edilmiş ve her zaman kullanılabilir durumda bulunacaktır.
- m) Arızalı ve hatalı taksimetre ile taşımacılık yapılamaz.
- n) Taksi yolculuğu esnasında Boğaz Köprüleri, Avrasya Tüneli, Ücretli Otoyol gibi ücretli geçişlerin kullanımı durumunda yolculuk esnasında taksi içinde bulunan yolcudan taksimetre ücretinin yanı sıra yolculuğunda yapılan ücretli geçişlerin ücreti alınır.
- o) Yolculuğunu tamamlamış kişiden, geri dönüş köprü ücreti, otoyol ücreti veya tünel ücreti ya da başka bir ilave ücret alınmaz.
- ö) Taksimetre yolcunun bindiği noktadan itibaren açılır.
- p) Şoför taşımacılık esnasında taksi iç sıcaklığının 20-24°C değerleri arasında kalması için ısıtma ya da soğutma sistemini çalıştıracaktır.
- r) Yukarıda belirtilmeyen hususlarda ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

İKİNCİ KISIM

BİRİNCİ BÖLÜM

Taşımacı, Şoför ve Taksi Çalışma Esasları

Taşımacı Çalışma Esasları;

MADDE 6 -

- (1) Taşımacılar için “Taşımacı Hizmet Kalite Puanı” uygulamasına geçilecek olup, söz konusu uygulama kapsamında aşağıdaki hususlar uygulanacaktır.
  - a) Her taşımacıya ilgili izin belgelerini ilk alımlarında 100 hizmet kalite puanı tanımlanacaktır.
  - b) Toplu Ulaşım Hizmet Kalitesi Değerlendirme Sistemi (TUDES) ve eki Hizmet Kalite Kesintisi Değerlendirme Cetveli’ndeki maddeler uygulanacaktır.
  - c) Söz konusu değerlendirme cetvelinde yer alan hizmet kalite puanları toplanarak işlem yapılacaktır.
  - ç) Taşımacılar 100 hizmet kalite puanı kesintisini doldurduklarında ilgili taşıtın ilgili izin belgeleri 7 gün süre ile askıya alınacaktır. 100 hizmet kalite puanı kesintisi doldurduktan sonra yeniden alınacak izin belgesi için, hizmet kalite puanı ikinci ihlal sınırı olan 100 sınırı doldurulduktan sonra ilgili taşıtın ilgili izin belgeleri 15 gün süre ile askıya alınacaktır. 3. İhlal sınırı olan 100 sınırı doldurulduktan sonra ilgili taşıtın ilgili izin belgeleri 1 ay süre ile askıya alınacaktır. 4. ve sonrası her ihlal sınırı geçişlerinden sonra (100 puan) 30 gün süre ile askıya alma uygulanacaktır.
- (2) Taşımacı ve şoförler tarafından TUHİM elektronik ruhsat sisteminde yer alan iletişim bilgileri (cep telefon numarası, elektronik posta adresi) aktif ve güncel olarak beyan edilmek zorunda olup taşımacı ve taşıtlarda çalışacak şoförlere bildirimler (belgelerin hazır olması, denetim ve ihlal sonucu vb. hususlar) beyan edilen cep telefonu numarasına Kısa Mesaj Servisi (SMS) ile veya elektronik posta olarak yapılabilecektir.
- (3) Toplu Ulaşım Hizmet Kalitesi Değerlendirme Sistemi (TUDES) ve eki Hizmet Kalite Kesintisi Değerlendirme Cetveli’nde yer alan hükümlerden ceza alanlar son cezasından itibaren geriye doğru 1 takvim yılı içerisinde ceza almaması durumunda mevcut hizmet kalite puanları 100’e dönüştürülecektir.
- (4) Taşımacının; şoförlük yaptığı esnada değerlendirme uygulanması durumunda, taşımacılık ve şoförlük değerlendirmeleri ayrı ayrı uygulanır.

Şoför Esasları;

MADDE 7 -

- (1) Taksilerde çalışacak şoförler için Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi uygulamasına geçilecek olup, şoförlere Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi verilmesi için aşağıdaki özellik/belgeler aranacaktır.
- En az 22 (otobüs ile taşımacılık için en az 25 ve öğrenci servis taşımacılıkları için en az 26) yaşından gün almış ve 66 yaşından gün almamış olmak (31.12.2024 tarihine kadar 69 yaş olarak gün almamış olması şeklinde uygulanacak olup 66 yaşından gün almış şoförlerin Sürücü Adayları ve Sürücüler için Sağlık Raporu (EK-7) e-devlet üzerinden beyan edecektir.) (2023/4-23) (2024/1-19)
  - Taksi için en az 2 yıllık kullanacağı taşıta uygun sürücü belgesine sahip olmak,
  - Başvuru tarihi itibarıyla 6 ayı geçmemiş, resmî kurumlar için sorgulanmış Adli Sicil Kaydı sahibi olmak (Ticari amaçla yolcu taşımacılığı yapacak şoförlerin; 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 81. 82. 83. 86. 87. 88. 94. 95. 96. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 141. 142. 143. 148. 149. 157. 158. 179/3. 188. 190. 191. 197. 220. 226. 227. 314 ve 5326 Sayılı Kabahatler Kanunu'nun 35. maddesindeki suçlardan hüküm giymemiş olmaları gerekmektedir. Ayrıca 53. Maddeden alınan hüküm varsa belirtilen süre boyunca belge düzenlenmez), (2023/1-18)
  - Son beş (5) yıl içerisinde bilinçli taksirli olarak ölümlü trafik kazalarına karışmamış olmak,
  - Son beş (5) yıl içerisinde trafik kurallarını (aşırı hız vb.) ihlal nedeniyle sürücü belgeleri birden fazla geri alınmamış olmak,
  - Alkollü olarak araç kullanma nedeniyle sürücü belgeleri birden fazla geri alınmamış olmak,
  - İl Sağlık Müdürlüğü tarafından yetkilendirilmiş merkezlerden alınacak ve şoförlük yapmasına mâni olmadığına dair Psikoteknik Değerlendirmeye Dayalı Psikiyatrik Muayene raporu sahibi olmak,
  - İl Sağlık Müdürlüğü tarafından yetkilendirilmiş merkezlerden alınacak ve şoförlük yapmasına mâni olmadığına dair Psikoteknik Değerlendirmeye Dayalı Psikolog Muayene raporu sahibi olmak,
  - Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanununda yer alan Ulusal Meslek Standardına Uygun Taşıt Şoför Eğitim Sertifikası sahibi olmak, (sistem altyapısı sağlandıktan sonra istenilecektir),
  - Uygulamalı Sürüş ve Sınıf Eğitimleri, İstanbul'un yol ağı, Davranış psikolojisi, Mevzuat vb. konularda eğitim almış olmak, (sistem altyapısı sağlandıktan sonra istenilecektir),
- (2) Kara ve denizde yolcu taşımacılığında hizmet vermekte olan ticari taşıt ve toplu ulaşım araçlarını sürenler ile lüzumu halinde bu araçlarda görev yapmakta olan diğer personelin işe girişte ve vize yenilemeleri esnasında alkol ve madde kullanımına yönelik taramalar öncelikli olmak üzere; bulaşıcı hastalıklar, tüberküloz, ruh sağlığı ve hastalıkları, metabolik hastalıklar, kardiyovasküler hastalıklar ve sair gerek araç sürücüsünün güvenliği gerekse de toplum güvenliği ile ilgili ve ilişkili olabilecek sağlık durumlarına ilişkin muayene, tarama ve tetkiklerinin İl Sağlık Müdürlüğü ile koordineli şekilde belirlenmiş olan "İstanbul İli Şehir İçi Ulaşımında Ticari Taşıt ve Toplu Taşıma Aracı Şoförlerinin Sağlık Şartları Ve Bunların Tarama ve Muayenelerine Dair Yönerge" doğrultusunda yine İl Sağlık Müdürlüğü ile koordineli şekilde her hususa müstakilen hazırlanacak olan usul ve esaslar, akış şemaları, formlar ve sair evrak ve bilgi işlem altyapıları ile yürütülecektir. Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi başvurularında Sağlık Bakanlığı E-rapor sistemi üzerinden doğrulanabilen İç Hastalıkları ve Göz Hastalıkları konusunda uzman doktor tarafından «Sürücü Olur» onaylı Sürücü Adayları ve Sürücüler için Sağlık Raporunun (EK-7) beyan edilmesi gerekmektedir. (2024/5-16)
- (3) Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi kullanım süresi 5 yıldır.
- (4) Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesine haiz şoförler 5 yılda bir eğitim (sistem altyapısı sağlandıktan sonra istenilecektir.) tekrarı yapmak zorundadır. Yapılacak tekrar eğitimi sonrası başarılı olacak şoförlerin belgeleri 5 yıllığına vizelenecektir. Tekrar eğitimi sonrasında 5 defa başarısız olan adaylar 1 yıl süre ile Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi için başvuru yapamayacaktır.

- a) Vizeleme zamanı gelen şoförler, ilgili merkezlerin kapasitesi nedeniyle e-tuhim sistemi üzerinden alkol ve psikotrop madde kullanımına yönelik teste rastgele gönderilir.
  - b) E-tuhim sisteminden atanan ilk randevuya gitmeyen şoförlere 2 iş günü içinde e-tuhim sistemi üzerinden otomatik olarak randevu verilir.
  - c) İkinci randevuya da gitmeyen şoförün, Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi askıya alınarak kayıtlı olduğu araçlara ait izin belgelerinden kaydı geçici olarak silinir ve bir daha otomatik randevu oluşturulmaz.
  - d) Otomatik oluşturulmuş randevulara iki defa gitmeyerek Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi askıya alınmış şoförler, e-tuhim sistemi üzerinden alkol ve psikotrop madde kullanımına yönelik test için randevu talep edebilir. Randevu talep ettiği tarihe göre 7 ile 30 iş günü arasında yeni bir randevu verilir.
  - e) Üçüncü ve sonraki randevuya gitmeyen şoförlerin, 30 gün süreyle randevu talebi değerlendirilmez. Sonrasında 7 ile 30 iş günü arasında yeni bir randevu verilir.
- (5) Ticari taşıtlarda çalışacak şoförler için “Şoför Hizmet Kalite Puanı” uygulamasına geçilecek olup, söz konusu uygulama kapsamında aşağıdaki hususlar uygulanacaktır.
- a) Her şoför için Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi’ni ilk alımlarında 100 hizmet kalite puanı tanımlanacaktır.
    - 1) Toplu Ulaşım Hizmet Kalitesi Değerlendirme Sistemi (TUDES) eki Hizmet Kalite Kesintisi Değerlendirme Cetveli’nde yer alan ihlallere göre hizmet kalite puanı uygulanacaktır.
    - 2) Söz konusu değerlendirme cetvelinde yer alan hizmet kalite puanları toplanarak işlem yapılacaktır.
    - 3) Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi sahibi şoförlerin 100 hizmet kalite puanını ilk kez doldurduklarında sahip olduğu Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi 30 gün süre ile askıya (pasif) alınacak ve eğitim tekrarı sonrasında yapılacak sınav (sistem altyapısı sağlandıktan sonra istenilecektir.) ile yeniden Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi alınabilecektir.
    - 4) Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi sahibi şoför 100 hizmet kalite puanını ikinci kez doldurulduğunda Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi 90 gün süre ile askıya alınacak ve eğitim tekrarı sonrasında yapılacak sınav (sistem altyapısı sağlandıktan sonra istenilecektir.) ile yeniden Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi alınabilecektir.
    - 5) Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi sahibi şoför 100 hizmet kalite puanını üçüncü kez doldurduğunda bir daha Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi düzenlenmeyecektir.
    - 6) Toplu Ulaşım Hizmet Kalitesi Değerlendirme Sistemi (TUDES) ve eki Hizmet Kalite Kesintisi Değerlendirme Cetveli’nde yer alan hükümlerden ceza alanlar son cezasından itibaren geriye doğru 1 takvim yılı içerisinde ceza almaması durumunda mevcut hizmet kalite puanları 100’e dönüştürülecektir.
- (6) Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi İstanbul Kart özellikli olacaktır.
- (7) Taşımacı ve şoförler tarafından TUHİM elektronik ruhsat sisteminde yer alan iletişim bilgileri (cep telefon numarası, elektronik posta adresi) aktif ve güncel olarak beyan edilmek zorunda olup taşımacı ve taşıtlarda çalışacak şoförlere bildirimler (belgelerin hazır olması, denetim ve ihlal sonucu vb. hususlar) beyan edilen cep telefonu numarasına Kısa Mesaj Servisi (SMS) ile veya elektronik posta olarak yapılabilecektir.
- (8) Kılık-kıyafetler İBB’nin onayı ile İSTESOB tarafından belirlenecek olup düzgün, temiz ve bakımlı olması sağlanacaktır.
- (9) Taşıma esnasında koltuk sayısından fazla yolcu almayacaktır.
- (10) Kapıların kapanmasını beklemeden hareket etmeyecek, kontrolsüz yolcu bindirip indirmeyecektir.
- (11) Trafikte kamunun rahat ve huzurunu bozacak şekilde taksi sürmeyecek ve davranışlarda bulunmayacaktır.
- (12) Taksi bekleme yerleri, durakları ile buldukları mahalleri kirletmeyecek ve çevreyi rahatsız edecek davranışlarda bulunmayacaklardır.
- (13) Taksiyi, gidiş yönüne göre yolun en sağ kenarında, trafiği aksatmayacak şekilde durdurarak yolcularını sağ taraftan bindirmek ve indirmek zorundadır.
- (14) Dezavantajlı kişileri taksiye almaktan imtina etmeyecek, yerlerine oturmaları da dâhil yardımcı olacaktır.

- (15) Taksi duraklarının 50 metre yakınından yolcu almayacaktır. Ancak yolcusu tarafından rezerv edilmiş olması halinde taksi durağı veya yakın çevresinde bekleme yapabilecektir.
- (16) Takside unutulmuş eşyalar İSTESOB bünyesinde ve sorumluluğunda koordine edilecektir.

Taksilerde Aranacak Şartlar

MADDE 8 -

(1) Taşımacılık faaliyeti esnasında;

a) İstanbul genelinde taksiler:

- 1) Sarı Taksiler; Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Sanayi Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan Otomotiv Yerli Muhteva Oranları listesinde Türkiye’de üretilen ve yerli katkı oranı %50 dan fazla olan en az C Segmenti sedan veya station wagon, RAL 1021 kodlu opak sarı (İstanbul Havalimanında yer alan kooperatife bağlı taksilerin rengi RAL 2011 kodlu turuncu renk olacaktır.) renkli, RAL 5018 Turkuaz renkte şerit damalı, ilk alımda Trafik Polisi ve Hasar Bilgileri Sorgulama (TRAMER) kaydında ağır hasar kaydı bulunmayan 0-2 yaş aralığında olmak kaydıyla en fazla 6 yaşı sonuna kadar kullanılacaktır. [\(2022/11-13\) \(2023/4-27.B\)](#)
- 2) Turkuaz Taksiler; En az D ve üzeri Segment sedan, yüzde yüz elektrikli en az C segment ile 8+1 koltuk kapasiteli MPV (çok amaçlı panelvan) Segment, RAL 5018 turkuaz renkte ve beyaz şerit damalı ilk alımda 0-4 yaş (Trafik Polisi ve Hasar Bilgileri Sorgulama (TRAMER) kaydında hasar kaydı bulunmayacaktır.) aralığında olmak kaydıyla en fazla 9 yaşı sonuna kadar kullanılacaktır.
- 3) Siyah (Lüks) Taksiler; En az E ve üzeri segment sedan ile MPV (çok amaçlı panelvan) Segment, RAL 9005 siyah renkte ve RAL 1021 kodlu opak sarı şerit damalı olacaktır. Ayrıca taksinin tepe lambasında Lüks Taksi ibaresi yazılı olacaktır.
  - a) En az 5 (beş) en fazla 8 (sekiz) yolcu koltuk kapasitesi olması,
  - b) Taşımacılığa başlanırken 0-4 model yılı (Trafik Polisi ve Hasar Bilgileri Sorgulama (TRAMER) kaydında hasar kaydı bulunmayacaktır.) aralığındaki taşıtlar ile başlanması, herhangi bir sebeple devredilmesi durumunda 4 model yılını aşmaması ve fosil yakıtlı taşıtların en fazla 9 (dokuz), elektrik motorlu taşıtların en fazla 10 (on) model yılını aşmamış olması,
  - c) Tepe lambasında okunaklı şekilde “Lüks Taksi” ibaresi yazılı olması, aynı ibarenin ön yan kapılarda da bulunması,
  - ç) Geniş ailelerin ihtiyaçlarını karşılayabilecek şekilde geniş hacimli bagaja sahip taşıt olması,
  - d) Yolcu bölümünde otomatik sürgülü kapının mevcut olması,
  - e) Yolcuların istediği değerler arasındaki taşıt içi havalandırma sisteminin sağlanması için ön ve arka bölümlerde uygun iklimlendirme cihazı (klima) olması,
  - f) Konforlu yolculuğun sağlanması için, ön ve arka bağımsız süspansiyonları olan, gürültü, titreşim ve benzeri etkenleri önleyen yalıtıma sahip taşıt olması,
  - g) Yolcu konforu için özel tasarımı, terletmeyen, leke tutmayan, bel ve sırt destekli, geniş ve rahat deri ve benzeri koltukların kullanılması,
  - ğ) Kablosuz internet hizmeti sunulması, film, müzik, TV, oyun ve benzeri multimedya uygulamaları için geniş (en az 53,34 cm/21 inç) ekran bulundurulması,
  - h) Telefon, Tablet ve benzeri elektronik cihazların şarj edilebilmesi için bağlantı aparatı (USB ve benzeri) olması,
  - ı) UKOME kararı ile belirlenmiş ücretlere göre belirli yerlerin adı ve ücretlerinin bilgi bandı (sticker) ile taksilerin üzerine yazılması,
  - i) Taşıt içinde herhangi bir sebeple tadilat yapılması durumunda TÜVTÜRK tarafından muayene raporunun ibraz edilmesi,

- j) Söz konusu taşıtların Lüks Taksi taşımacılığı faaliyeti dışında kullanılması halinde, taşıtlar için düzenlenmiş olan Lüks Taksi Taşımacılığı Ruhsatnamesinin iptal edilecek olması ve bu ibarenin belgenin üzerine yazılması,
- k) Lüks Taksi taşımacılığında çalışacak şoförlerin; Taksi Taşımacılığı Yönergesindeki şartlara haiz, güler yüzlü ve taksi taşımacılığını sürdürebilecek şekilde temel yabancı dil bilgisine sahip olması, ayrıca İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve ilgili esnaf odası tarafından belirlenecek kıyafet veya takım elbiseli olması,
- l) Lüks taksiler için tüm taksi duraklarında (havalimanları da dâhil) özel bir alan (peron) ayrılarak bu alanlardan hizmet verilmesinin sağlanması,
- m) Yolculuğun tamamlanmasına müteakip yolcuya yolculuğa ait başlangıç, bitiş, mesafe, zaman ve ücretleri gösteren bilgilendirme fişi verilmesi,
- n) En az 4890 mm ile en fazla 5375 mm ($4890 \leq \text{Taşıt uzunluğu} \leq 5375$) olan taşıtların kullanılması,
- o) Aynalar hariç en az 1900 mm ile en fazla 1930 mm ($1900 \leq \text{Taşıt genişliği} \leq 1930$) olan taşıtların kullanılması,
- ö) Yüksekliği en az 1870 mm ile en fazla 2000 mm ($1870 \leq \text{Taşıt yüksekliği} \leq 2000$) olan taşıtların kullanılması,
- p) Yolcu bölümü genişliği en az 1550 mm ile en fazla 1690 mm ($1550 \leq \text{Yolcu bölümün genişliği} \leq 1690$) olan taşıtların kullanılması,
- r) Bagaj istiap haddi en az 360 kg ile en fazla 1010 kg ($360 \leq \text{İstiap haddi} \leq 1010$) olan taşıtların kullanılması,
- s) Kayar kapı aralığı en az 835 mm ile en fazla 1020 mm ($960 \leq \text{Kayar kapı aralığı} \leq 1020$) olan taşıtların kullanılması,
- ş) Kayar kapı yüksekliği en az 1215 mm ile en fazla 1265 mm ($1250 \leq \text{Kayar kapı yüksekliği} \leq 1265$) olan taşıtların kullanılması,
- t) Taksilerde şoför ve yolcu bölümlerini ayıran asgari 6 mm kalınlığında “pleksiglas” malzemeden üretilmiş özel güvenlik bölmesi yer alacaktır. Güvenlik bölmesi üzerinde nakit para alışverişi için şoför tarafından açılıp kapanabilen ve kilitlenebilir kapaklı bölme bulunacaktır. Şoför ve yolcu iletişimini sağlamaya yönelik bir buton ile aktive edilebilir intelkom sistemi yer alacaktır. (Buton çapı asgari 20 mm olacaktır) (2023/4-27.B)
- u) Taksilerde, yolcuların iniş-biniş yaptığı taraftaki direk bölümünde kredi kartı, banka kartı ve İstanbulkart ile ödeme seçeneğini aynı anda sunabilecek ödeme cihazı bulundurulacaktır. (2023/4-27.B)
- ü) Taksilerde, sürgülü kapının karşı bölümünde bulunan direk üzerinde taksimetrede yer alan bilgilerini gösteren en az 12 inc boyutunda Toplu Ulaşım Denetim ve Yönetim Merkezi ile uyumlu ve karekod ile taksi ücret tarifelerini içerir ekran bulundurulacaktır. (2023/4-27.B)
- v) Lüks Taksiler Taşıt Hizmet Kalitesi Uygunluk Kontrol Sistemi (TAHKUK) denetimine tabi tutulacak olup denetim neticesinde TAHKUK tarafından verilen onay sonucunda taşımacılığa başlayacaktır. (2023/4-27.B)
- 4) Turkuaz veya siyah taksiler taşımacı tarafından talep edilmesi, sarı taksi için gerekli şartları sağlamaları ve taksimetre ayarlaması yapılması şartıyla sarı taksi olarak çalışabileceklerdir.
- 5) Taşıt segment listeleri Otomotiv Distribütörleri Derneği (ODD) tarafından güncellenmesi durumunda ve TUHİM internet sitesinde yayınlandıktan sonra taksi taşımacılığında kullanılabilir.
- 6) Taksilerde klima ve hidrolik direksiyon olacaktır.
- 7) Taksilerde; 1 Aralık ile 1 Nisan tarihleri arasında kış lastiği kullanılması zorunludur.
- 8) D ve üzeri Segment ile 8+1 koltuk kapasiteli MPV (çok amaçlı panelvan) Segment Taksiler, bu yönergenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra yenilendikleri takdirde yukarıda belirtilen renklere boyatılmak zorundadır.

- 9) Taksilerde; toplamda 0,5 m² yi aşmayan taksi durağı bilgileri haricinde, özel yazı, şekil ve sembol bulundurulamaz (Reklâm İzin Belgesi alanlar hariç).
- 10) Taksilerin her iki yanında dama bulundurulacak olup, tavanı ve her iki ön kapıya plakalar aşağıdaki şekilde uygulanacak;
  - 1) Sarı taksilerin ön kapılarına ve tavanlarına Arial Bold yazı karakteriyle 790 punto (20 cm harf yüksekliği) ölçülerde ve RAL 5002 lacivert renkte plaka yazılması ve aynı renk kodu ile her iki yanına dama uygulaması yapılacaktır.
  - 2) Turkuaz Taksilerin ön kapılarına ve tavanlarına Arial Bold yazı karakteriyle 790 punto (20 cm harf yüksekliği) ölçülerde ve RAL 1021 sarı renkte plaka yazılması ve aynı renk kodu ile her iki yanına dama uygulaması yapılacaktır.
  - 3) Siyah taksilerin ön kapılarına ve tavanlarına Arial Bold yazı karakteriyle 790 punto (20 cm harf yüksekliği) ölçülerde ve RAL 1021 sarı renkte plaka yazılması ve aynı renk kodu ile her iki yanına dama uygulaması yapılacaktır.
  - 4) Yazılan plakaların kolay okunmasını sağlamak amacıyla; iki harf ve iki rakam aralarında 3 cm boş bırakılarak uygulama yapılacaktır.
  - 5) Plakaların kolay okunmasını sağlamak amacıyla; harf ve rakam grupları arasında 5 cm boşluk bırakılacaktır.
  - 6) Tüm plaka yazıları ile dama uygulamalarının reflektif özellikte ve UV Serigrafi baskı tekniği ile yapılacaktır.
- b) Taksilerin iç tarafında ön cam üstünde yolcuların görebileceği yerde Ücret Tarifesi bulundurulacaktır.
- c) Karayolları Trafik Yönetmeliği 1 sayılı cetvelin (c) maddesinde taksiler için belirtilen niteliklerde aracın üzerine monte edilmiş ayırıcı işaret (şapka) ve teçhizat bulunacaktır.
- ç) Taksinin içi ve dışı sürekli temiz, koltuklar rahat oturulabilir ve koltuk başlıkları takılı şekilde olacaktır.
- d) Karayolları Trafik Kanunu gereği araçlarda bulunması zorunlu olan avadanlık vb. araç ve gerecin yolcu taşınan mahalde bulundurulması yasaktır.
- e) Taksilerin arka camının sağ alt köşesinde Alo 153 Çözüm Merkezi telefon numarasını gösteren bilgi bandı (sticker) ve sağ arka kapı kelebek camının iç kısmında taksi plakası ve Alo 153 Çözüm Merkezi numarasını gösteren bilgi bandı (sticker) yer alacaktır.
- f) Taksi iç sıcaklığını gösteren, yolcular tarafından rahatlıkla görülebilecek elektronik termometre bulundurulacaktır.
- g) Taksinin sağ arka kapısı iç tarafında; görme engelli yolcular için, kabartma (brilla) alfabetiyle hazırlanan taksi plakası ve Alo 153 Çözüm Merkezi yazısının bulunduğu 12 x 6 cm ebadında levha bulundurulması zorunludur.
- ğ) Taşıtlarda görüntüyü değiştirecek seviyede renkli cam kullanımı veya camların üzerine renkli film tabakaları yapıştırılması yasaktır.
- h) Taşıtlarda Elektronik Taksi Ayırıcı İşaretler yer alacaktır. (2023/1-20)
  - 1) 30- 35 cm uzunluğunda, 4 - 16 cm genişliğinde ve 9 - 20 cm yüksekliğinde (sabitleme ayağı dâhil) olacaktır. (2023/6-EK.1)
  - 2) TAKSİ /DOLU /BOŞ /REZERVE /SERVİS DIŞI / S.O.S ifadeleri yazacaktır. TAKSİ sarı, DOLU kırmızı, BOŞ yeşil, REZERVE turuncu, SERVİS DIŞI beyaz, S.O.S yanıp sönen kırmızı renklerde olacaktır.
  - 3) Toplu Ulaşım Denetim ve Yönetim Merkezi cihazı ile bağlantılı olacaktır. Taksimetre yolculuk başladığı andan itibaren “DOLU” ibaresi yer alacak olup herhangi dışardan müdahale ile yolculuk sonuna kadar değişiklik yapılamayacaktır. Yolculuk sonunda ise “BOŞ” ibaresi yer alacaktır. Elektronik Ulaşım Yönetim Lisansı sahibi bir mobil uygulamadan gelen yolculuk çağrısı kabul edildiğinde “REZERVE” ibaresi yer alacaktır. Aracın arızalı durumlarında ve şoför değişim saatlerinde “SERVİS DIŞI” durumu Toplu Ulaşım

Denetim ve Yönetim Merkezi cihazı üzerinden değiştirebilecektir. Araç içerisinde panik butonuna basılması durumunda ise “S.O.S” ibaresi yer alacaktır.

- 4) Çift taraflı ekran olarak aşağıdaki şekilde imal edilecektir.
- 5) Hava şartlarına uygun; düşük ve yüksek sıcaklardan etkilenmeyecek şekilde ve su geçirmeyen koruma kabıyla imal edilecek olup yüksek yapışma kuvvetine sahip esneme özelliği olan yapıştırıcılarla birlikte güçlü mknatıslar kullanılarak sabitlenecektir.
- 6) Kullanılacak elektronik aksamlar TSE/CE belgesine sahip, aracın elektrik/elektronik sistemine zarar vermeyecek yapıda ve enerji tüketimi asgari seviyede olacaktır.
- 7) Sarı, turkuaz ve lüks taksilerin yönerge ekinde yer alan şartları sağlamaları koşuluyla 8+1 koltuk kapasiteli engelli erişimine uygun taksiye dönüşümü yapılabilecektir. (2023/4-27.B)

İKİNCİ BÖLÜM

Çalışma Belgeleri Esasları

Tahsis Belgesi Başvurularından İstenen Evraklar;

MADDE 9 -

- (1) Gerçek kişilerin taksi taşımacılığı faaliyetine başlamak için 10553 sayılı Bakanlar Kurulu kararında belirtilen şartları taşıması ve taksi taşımacılığına uygun taşıta sahip olduğunu belgelendirmesi durumunda TUHİM tarafından Ticari Araç Tahsis Belgesi düzenlenecektir.
- (2) Ticari Araç Tahsis Belgesi almak isteyen kişiler aşağıdaki evraklarla TUHİM’e müracaat edecektir.
  - a) T.C. Kimlik Numaralı Kimlik Belgesi (Aslı İbraz Edilecektir),
  - b) Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi (<https://tuhim.ibb.gov.tr/> Sisteminde Aktif Olması Gerekmemektedir),
  - c) Vekil ise, Vekaletname (..... Plakalı aracı almaya ve ilgili kurumdan gerekli işlemleri yapmaya ifadesi yazılı olacak) (Aslı İbraz Edilecektir.),
  - ç) Araç Tescil Belgesi Fotokopisi, Araç Tescil Özet Raporu (Aslı İbraz Edilecektir.),
  - d) Tahsis süresince geçerli olmak üzere verilmiş geçici ilgili esnaf odası faaliyet belgesi (tescil işlemine müteakip ilgili esnaf odasından faaliyet belgesi aslı ibraz edilecektir),
  - e) www.turkiye.gov.tr (e-devlet) adresinden karekodlu İstanbul’da mevcut durumda ikamet ettiğini gösterir Yerleşim Yeri (İkametgâh) Belgesi,
  - f) www.turkiye.gov.tr (e-devlet) adresinden karekodlu Sosyal Güvenlik Kurumuna Tabi İş Yeri Kaydı ve Sigortalılıktan Kaynaklı Borç Bilgisi Sorgulaması,
  - g) www.turkiye.gov.tr (e-devlet) adresinden karekodlu Sosyal Güvenlik Kayıt Sorgulaması,
  - ğ) İBB Gelirler Müdürlüğü’ne ve İBB İştiraklerine borcu olmadığı kontrol edilecektir.
  - h) www.turkiye.gov.tr (e-devlet) adresinden resmi kuruma ibraz etmek üzere Adli Sicil Kayıt sorgulaması,
  - ı) www.turkiye.gov.tr (e-devlet) adresinden sürücü ceza puan ve iptal dökümü (karekodlu, son 5 yıl için),
  - i) Beyanname (Aynı yıla ait), ... şahıs şoförlük mesleğini geçim kaynağı olarak seçmiş olduğunu beyan ettiği ifadesi yazılı olacak,

Araç Değişim Belgesi

MADDE 10 -

- (1) Yeni araca ait Araç Tescil Belgesi/Satış Faturası Örneği (Aslı İbraz Edilecektir),
- (2) Güncel Araç Tescil Özet Raporu (Aslı İbraz Edilecektir),
- (3) Değiştirilecek araca ait Araç Tescil Belgesi (Aslı İbraz Edilecektir),
- (4) T.C. Kimlik Numaralı Kimlik Belgesi (Aslı İbraz Edilecektir),

- (5) Vekil ise, Vekaletname (..... Plakalı aracı almaya ve ilgili kurumdan gerekli işlemleri yapmaya ifadesi yazılı olacak) (Aslı İbrahim Edilecektir.),
- (6) Sarı taksileri için Trafik Poliçe ve Hasar Bilgileri Sorgulama (TRAMER) hasarsızlık kaydı,

Taksi Geçici Çalışma Ruhsatnamesi

MADDE 11 -

- (1) İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin [TUHİM internet şubesi](#) üzerinden interaktif başvuru yapılacak olup, aşağıda belirtilen belgeler taşımacı tarafından sisteme kaydedilecektir. Söz konusu belgelerin bir kısmının veya tamamının işlem tarihi itibarı ile kurumların belge paylaşım sistemi kanalıyla elde edilebilir hale gelmesi durumunda, bu belgeler istenmeyecektir.
- (2) Taşımacı aşağıda belirtilen belgeleri Taksi Geçici Çalışma Ruhsatnamesi düzenlenmesi döneminde TUHİM'e iletmek zorundadır. Şoför/Şoförler/Taksi değişmesi durumunda belgeler yenilenerek TUHİM'e iletilecektir.
- (3) Taksi Geçici Çalışma Ruhsatnamesi başvurusunda beyan edilen belge veya bilgilerin değişmesi durumunda ilgili çalışma ruhsatnamesi geçersiz olacaktır.
- (4) **Taksi Geçici Çalışma Ruhsatnamesi müracaatı için gerekli belgeler;**
- a) **Taşımacıya ait istenecek belgeler;**
- 1) T.C. Kimlik Numaralı Kimlik Belgesi,
  - 2) İlgili oda faaliyet belgesi,
  - 3) Başvuru tarihi itibarıyla son 6 (altı) ay içinde çekilmiş biyometrik vesikalık fotoğraf,
  - 4) Şoförlere ait çalışma süresi ve SGK beyanı,
- b) **Şoföre ait istenecek belgeler;**
- 1) Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belge numarası (aktif/askıya alınmamış olması gerekmektedir),
- c) **Taksiye ait istenecek belgeler;**
- 1) Renkli ve okunaklı Araç Tescil Belgesi (Kullanım Amacı Yolcu Nakli-Ticari) örneği,
  - 2) Araç muayene raporu,
  - 3) Taksimetre Sicil ve Muayene Kartı,
  - 4) Aktif ve çalışır TUDYM cihazları,

Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi

MADDE 12 -

- (1) Taksilerde, şoför olarak çalışacaklara aşağıdaki şartları sağlamaları durumunda TUHİM'ce Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi düzenlenir.
- (2) Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi müracaatı için gerekli belgeler;
- a) T.C. Kimlik Numaralı Kimlik Belgesi (en az 22 yaşından gün almış ve 66 yaşından gün almamış olmak, (31.12.2024 tarihine kadar 69 yaşından gün almamış olması ve 66 yaşından gün almış şoförler için Sürücü Adayları ve Sürücüler İçin Sağlık Raporu (EK-7) e-devlet üzerinden beyan edilmesi kaydıyla) (2023/4-23)
- b) Taksi için en az 2 yıllık kullanacağı taşıta uygun sürücü belgesi,
- c) Başvuru tarihi itibarıyla 6 ayı geçmemiş, resmî kurumlar için sorgulanmış Adli Sicil Kaydı sahibi olmak (Ticari amaçla yolcu taşımacılığı yapacak şoförlerin; 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 81. 82. 83. 86. 87. 88. 94. 95. 96. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 141. 142. 143. 148. 149. 157. 158. 179/3. 188. 190. 191. 197. 220. 226. 227. 314 ve 5326 Sayılı Kabahatler Kanunu'nun 35. maddesindeki suçlardan hüküm giymemiş olmaları gerekmektedir. Ayrıca 53. Maddeden alınan hüküm varsa belirtilen süre boyunca belge düzenlenmez), (2023/1-18)
- d) Alkollü olarak araç kullanma nedeniyle sürücü belgesinin birden fazla geri alınmamış olduğunu, son beş (5) yıl içerisinde bilinçli taksirli olarak ölümlü trafik kazalarına karışmadığını ve son beş (5) yıl içerisinde trafik

- kurallarını (aşırı hız vb.) ihlal nedeniyle sürücü belgeleri birden fazla geri alınmadığını gösterir www.turkiye.gov.tr adresinden sürücü ceza puan ve iptal dökümü (karekodlu),
- e) İl Sağlık Müdürlüğü tarafından yetkilendirilmiş merkezlerden alınacak ve şoförlük yapmasına mâni olmadığına dair Psikoteknik Değerlendirmeye Dayalı Psikiyatrik Muayene raporu (www.turkiye.gov.tr adresinden),
- f) İl Sağlık Müdürlüğü tarafından yetkilendirilmiş merkezlerden alınacak ve şoförlük yapmasına mani olmadığına dair Psikoteknik Değerlendirmeye Dayalı Psikolog Muayene raporu (www.turkiye.gov.tr adresinden),
- g) İl Sağlık Müdürlüğü tarafından yetkilendirilmiş merkezlerde yapılacak alkol ve psikotrop madde kullanımına yönelik şoförlük yapabileceği yönünde olumlu rapor, (TUHİM <https://tuhim.ibb.gov.tr/> adresi üzerinden randevu için çevrimiçi müracaat edilir).
- h) İl Sağlık Müdürlüğü tarafından yetkilendirilmiş merkezlerde yapılacak bulaşıcı hastalıklar, tüberküloz, ruh sağlığı ve hastalıkları, metabolik hastalıklar, kardiyovasküler hastalıklar açısından şoförlük yapabileceği yönünde olumlu rapor,
- i) Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanununda yer alan Ulusal Meslek Standardına Uygun Taşıt Şoför Eğitim Sertifikası, (sistem altyapısı sağlandıktan sonra istenilecektir),
- j) Uygulamalı Sürüş ve Sınıf Eğitimleri, İstanbul'un yol ağı, Davranış psikolojisi, Mevzuat vb. konularda eğitim aldığı gösterir belge, (sistem altyapısı sağlandıktan sonra istenilecektir),

Reklâm İzin Belgesi

MADDE 13 -

- (1) Taksilerde; İBB Reklâm, İlan ve Tanıtım Yönetmeliği ve UKOME Kararları doğrultusunda taksi içinde ve dışındaki reklâm, ilan ve tanıtımlar için İBB Kentsel Tasarım Müdürlüğünden izin alınır.
- a) Taksilerde Kanunlara, kamu düzenine ve genel ahlaka aykırı olmamak, Ticari Araçlarda Reklâm Bulundurulmasına Dair Yönetmelik hükümleri çerçevesinde olmak kaydıyla TUHİM'den görüş alınarak Kentsel Tasarım Müdürlüğünün onayıyla izin verilen reklâmlar İBB Reklâm Yönetmeliği de dikkate alınarak uygulanacaktır. Ayrıca taksilerin tavanından itibaren bağlantı ayağı ve diğer montaj aparatları dahil yüksekliği 50 santimetreyi geçmeyecek, taksi levhasını kapatmayacak, tavanda bulunan plaka numarasını örtmeyecek ve araç boy eksenini ile aynı yönde olacak şekilde reklam panosu veya elektronik ekran, ışıklı monitör takılabilecek olup taksi yan sağ sol kapıları ile ön ve arka camın sağ alt köşesinde 50 cm²'yi aşmayan bilgilendirme yazıları, tanıtım ve bilgi bandı (sticker) reklâma tabi değildir.(2024/5-17)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Denetim ve Toplu Ulaşım Denetim Komisyonu

Denetim

MADDE 14 -

- (1) Taşımacılar, şoförler ile taksiler iş bu yönerge hükümlerine göre aşağıdaki kurum görevlilerince denetlenir.
- a) Trafik Zabıtası,
- b) Belediye Zabıtası,
- c) TUHİM tarafından görevlendirilen denetim görevlisi,
- ç) İSTESOB ve ilgili esnaf odası (iç denetimi yaparak tutanak düzenleyip gerekli hallerde TUHİM'e bildirirler).

- (2) Değerlendirmeler; 5393 sayılı Belediye Kanunu, 1608 sayılı Umuru Belediye Mütcellik Ahkâmı Cezaiye Hakkında 16 Nisan 1340 Tarih ve 486 Numaralı Kanunun Bazı Maddelerini Muadil Kanun, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu, 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu, 4207 sayılı Tütün Ürünlerinin Zararlarının Önlenmesi ve Kontrolü Hakkında Kanun, 3516 sayılı Ölçüler ve Ayar Kanunu ve ilgili Yönetmelikleri ile Toplu Ulaşım Hizmet Kalitesi Değerlendirme Sistemi (TUDES) ve eki Hizmet Kalite Kesintisi Değerlendirme Cetveli hükümleri uygulanır.
- (3) Toplu Ulaşım Denetim ve Yönetim Merkezi (TUDYM) sisteminin vereceği raporlar denetim ekiplerinin hazırlayacağı rapor niteliğinde olup, yönergenin çalışma usul ve esaslarını düzenleyen maddesi kapsamında uygulama yapılır. Ayrıca TUDES kapsamında sisteme veri girişi Toplu Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü (TUHİM), İl Emniyet Müdürlüğü, İl Jandarma Komutanlığı, İETT Genel Müdürlüğü, İBB Zabıta Daire Başkanlığı ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü birimleri, CİMER, İSTESOB ve bağıli esnaf odalarına gelen başvuruların elektronik ortamda aktarılması yoluyla veya resen yapılabilir.

Toplu Ulaşım Denetim Komisyonu Esasları;

MADDE 15 -

- (1) Toplu Ulaşım Denetim Komisyonu, sürekli veya geçici olarak görev yapmak üzere yukarıda bahsi geçen değerlendirme cetvelleriyle ilgili; Ulaşım Daire Başkanı başkanlığında veya görevlendireceği kişi koordinatörlüğünde, TUHİM'den 2 (iki), yetki bölgesi kapsamında İl Emniyet Müdürlüğünden 1 (bir) veya İl Jandarma Komutanlığından 1 (bir), Zabıta Daire Başkanlığından 1 (bir), çalışılan araç türüne göre değişmek üzere İETT, İTO'dan 1 (bir) ve ilgili esnaf odasından 1 (bir), İSTESOB'tan 1 (bir) ve İBB bünyesinden 1 (bir) psikolog/psikiyatrist üye katılımı ile TUHİM tarafından gerek görülen hallerde toplanır.

a) Görevleri;

- 1) Toplu Ulaşım Hizmet Kalitesi Değerlendirme Sistemi (TUDES) ve eki Hizmet Kalite Kesintisi Değerlendirme Cetveli'ndeki 17, 18, 20, 148, 156, 158 ve 159 maddelerinden herhangi birisi nedeniyle değerlendirmeye uğrayan şoförlerin değerlendirme tarihinden itibaren üzerinden 90 gün geçmesi kaydıyla; süresiz iptal edilen Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi'nin üzerindeki yeni değerlendirme süresini belirler. (Örneğin süresiz iptalin 12 ay askıya alınmaya dönüştürülmesi),
- 2) Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi başvurusunda istenilen "Son 5 yıl sürücü belgesinin birden fazla geri alınmamış olması" şartının başvuru yapan şoförler için "Son 5 yıl sürücü belgesinin ikiden fazla geri alınmamış olması" şeklinde uygulanmasına karar verir.

b) Çalışma Şekli

- 1) Komisyon Başkanı Ulaşım Daire Başkanı veya TUHİM'den görevlendireceği kişidir. Komisyon, Başkan dâhil en az dört üyenin katılımı ile toplanır.
- 2) Kararlar oy çokluğu ile alınır. Eşitlik halinde Başkanın oyu çift sayılır.
- 3) Komisyona yukarıda yer alan kurum temsilcilerinin haricinde, toplantı gündeminin içeriği ve aciliyetine göre bilgi alınmak üzere gerekli görüldüğü takdirde İBB birimleri ile diğer kurumların temsilcileri de davet edilebilir.
- 4) Daha önce komisyondan geçen kişilerin herhangi bir nedenle aynı veya farklı bir maddeden Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi için süresiz iptal değerlendirmesi uygulanması veya "Son 5 yıl sürücü belgesinin birden fazla geri alınmamış olması" şartının ihlal edilmesi durumunda tekrar komisyona alınmayacaktır.

ÜÇÜNCÜ KISIM Çeşitli Hükümler

Saklı Tutulan Hükümler

MADDE 16 -

(1) Bu yönergede bulunmayan hususlarda ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

Yürürlük

MADDE 17 -

(1) Bu yönerge ve ekleri iş bu UKOME karar tarihi itibariyle yürürlüğe girer. Yönergenin yürürlüğe girmesinden itibaren 25.06.2009 Tarih ve 2009/3-13 Sayılı Ticari Taksi ve Taksi Dolmuş Yönergesi ve bu yönergeye aykırılık teşkil eden tüm UKOME ve İl Trafik Komisyonu kararları yürürlükten kalkar.

Yürütme

MADDE 18 -

(1) Bu yönerge hükümlerini İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı adına Toplu Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü yürütür.

Geçici Madde

(1) Elektronik Ulaşım Yönetim Lisansına 28.06.2024 tarihi itibariyle sahip olan tüzel kişilerin 31.12.2024 tarihine kadar ISO 9001 (Kalite Yönetim Sistemi), ISO 27001 (Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi) belgelerini edinmeleri gerekmektedir. (2023/8-13.A)(2024/5-13.B)

MİNİBÜSTEN TAKSİYE DÖNÜŞÜM TAAHHÜTNAMESİ

..... / ..... / .....

30.11.2022 tarihli ve 2022/12 sayılı UKOME toplantısında alınan kararlar kapsamında, sahibi bulunduğum minibüs plakamın taksi plakasına dönüşmesi için kendi isteğimle başvuru yaptığımı, toplantıda alınan kararlar akabinde yapılacak noter çekilişi ile sahibi bulunduğum minibüs plakamın taksi plakasına dönüşmesine hak kazanmam durumunda; taksi taşımacılık faaliyetini UKOME Kararları ve Taksi Taşımacılığı Yönergesi hükümlerine uygun şekilde yürüteceğimi, UKOME Kararıyla belirlenen ve aşağıda yer alan araç ve şoför esaslarına göre uygun bir araç ve şoför ile çalışacağımı, UKOME Kararları ile belirlenen ve Toplu Ulaşım Hizmet Kalitesi Değerlendirme Sistemi (TUDES) Değerlendirme Cetvelinde belirlenen hususlara uyacağıma, TUDES değerlendirme cetvelinde yer alan ve dönüşümden elde edilen hakkımın iptaline sebep olacak maddeler nedeniyle sahibi bulunacağım taksinin şoförünün veya bizzat kendimin işlediği bir fiil sonucunda bir değerlendirmeye tabii tutulmam durumunda dönüşümden elde edeceğim hakkımın iptal edileceğini bildiğimi ve işbu durumu kabul ettiğimi beyan ve taahhüt ederim.

Ad Soyad:

T.C. Kimlik No:

Minibüs Plaka No:

Telefon:

Minibüsten Taksiye Dönüşüm Taahhütnamesi Araç ve Şoför Esasları

1. Genel Esaslar

1. Minibüs plakasından taksi plakasına dönüşüm, belirlenen minibüs hatlarındaki taşımacıların kendi isteği üzerine talep etmeleri durumunda yaptığı başvuru sonrası yapılacak noter çekilişi (talebin UKOME kararında belirtilen sayıdan fazla olması durumunda) ile belirlenecektir.
2. Minibüs plakasını taksi plakasına dönüştürmek isteyen taşımacılar aşağıda yer alan şartları sağlamak zorunda olup şartları taşımayanların dönüşümden elde ettikleri haklar UKOME Kararıyla iptal edilecektir.

3. Minibüs plakası taksi plakasına dönüşen taşımacılar UKOME Kararları ve Taksi Taşımacılığı Yönergesi hükümlerine göre taksi taşımacılığını gerçekleştirecektir.
4. Minibüs plakası taksi plakasına dönüşen taşımacılar ve bu taksilerde çalışan şoförler Toplu Ulaşım Hizmet Kalitesi Değerlendirme Sistemine göre değerlendirilecek olup değerlendirme cetvelinde yer alan 1, 2, 9, 11, 12, 13, 17, 18, 19, 20, 25, 38, 48, 98, 99, 117, 134, 143, 144, 150, 151, 157, 159 maddelerini taşımacının bizzat kendisinin veya şoförlerinin toplamda 3. kez işbu maddeleri ihlal etmesi durumunda dönüşümden elde edilen haklar UKOME Kararıyla iptal edilecek olup yine UKOME kararıyla belirlenecek hatta minibüs taşımacılığına devam edebilecektir.
5. Minibüs plakasını taksi plakasına dönüştürmek isteyen taşımacılar aşağıda yer alan şartlara uyacaklarına dair noter çekilişi öncesinde ve hak kazanmaları sonrasında olmak üzere toplamda 2 (iki) defa taahhütte bulunacaktır.
6. Mülga (2023/8-13.B)
7. Minibüs plakası taksi plakasına dönüşen taşımacılar en az 3 yıl süreyle sarı, siyah veya turkuaz taksiye geçiş yapamayacaktır.
8. Taksilerin, 18.05.2022 tarih ve 2022/6-18 sayılı UKOME Kararıyla belirlenen Taşıt Hizmet Kalitesi Uygunluk Kontrol Sistemi (TAHKUK) kapsamında yapılacak kontrolde aşağıda yer alan araç özellikleri (iç, dış tasarım, engelli erişimi vb.) siyah taksi TAHKUK Taşıt Yaş Tablosuna göre değerlendirilecektir.

2. Araç Özellikleri

Taksiler, aşağıdaki tabloda yer alan M1 sınıfı ve otomobil ruhsatlı 8+1 koltuk kapasiteli MPV araçlardan seçilebilecek olup araçlar engelli erişimine uygun olacaktır. (2023/2-2)

MARKA	MODEL
Mercedes	Vito
	V-Class
Volkswagen	Carevelle
Ford	Tourneo Custom (Uzun Şase)
Peugeot	Expert Traveller
Citroen	Jump Space
	Jump Spacetourer
Fiat	Ulysse
Opel	Zafira

6+1 veya 7+1 koltuk kapasiteli engelli erişimine özel olarak imal edilmiş araçlar da kullanılabilir.

1. Taksiler için ilk alım yaşı 0-4 olup TRAMER (Trafik Poliçe ve Hasar Bilgileri Sorgulama) kaydında ağır hasar kaydı bulunmayacak ve en fazla 9 model yılına kadar kullanılacaktır. (2023/4-27.C)
2. Taksiler Toplu Ulaşım Denetim ve Yönetim Merkezine entegre olacaktır. Toplu Ulaşım Denetim ve Yönetim Merkezinde taksi araç içi görüntüleri üzerinden denetim yapacak özel birim (e-denetim) oluşturulacaktır.
3. Taksiler İBB tarafından verilen Elektronik Ulaşım Yönetim Lisansı almış olan en az bir uygulama ile faaliyet göstermek zorundadır.
4. Taksiler sarı taksi ücret tarifesinin %30 fazlası ile taşımacılık yapacaktır.

3. Araç Dış Tasarım Özellikleri

1. Taksiler RAL 1021 kodlu sarı opak renkte olacak ve taksi üzerinde özel tasarım dama olacaktır.
2. Taksi üzerinde onay alınması durumunda Birleşmiş Milletler tarafından tasarlanan "Erişilebilirlik Logosu" yer alacaktır. Aksi durumda aşağıdaki logo araç üzerinde bulundurulacaktır.

3. Taksilerde akıllı tepe lambası bulundurulacak olup aşağıdaki özelliklere sahip olacaktır.
  - a) Akıllı Tepe Lambasında TAKSİ /DOLU /BOŞ /REZERVE /SERVİS DIŞI / S.O.S ifadeleri yazacaktır. TAKSİ sarı, DOLU kırmızı, BOŞ yeşil, REZERVE turuncu, SERVİS DIŞI beyaz, S.O.S yanıp sönen kırmızı renklerde olacaktır.
  - b) Akıllı tepe lambaları taksimetre ile bağlantılı olacaktır. Taksimetre yolculuk başladığı andan itibaren tepe lambasında “DOLU” ibaresi yer alacak olup herhangi dışardan müdahale ile yolculuk sonuna kadar değişiklik yapılamayacaktır. Yolculuk sonunda ise “BOŞ” ibaresi yer alacaktır. Taksi Şoförü çağrısını yanıtladığı yolcusunu almaya giderken “REZERVE” veya Şoför deĐiŐimine giderken “SERVİS DIŞ” durumları ise bir tuŐla değiştirebilecektir. Araç içerisinde panik butonuna basılması durumunda ise “S.O.S” ibaresi yer alacaktır.
4. Taksilerin üstünde, standartları ve reklam içerikleri İBB Kentsel Tasarım Müdürlüğüne belirlenen ve iznine tabi olan kanopiler (reklam panosu) yer alabilecektir.
5. Taksilerin tavanı ve her iki ön kapısında Arial Bond yazı karakteriyle 790 punto ölçülerde RAL 5002 lacivert renkte plaka yazılacaktır.
6. Taksilerde sağ tarafta olmak üzere otomatik sürgülü (içerden manuel olarak açılabilir) asgari 90 cm aralığında kapı bulunacaktır. (2023/2-2)
7. Taksilerde sürgülü kapı çalıŐtıĐında otomatik olarak açılan ve kapanan basamak olacaktır.

4. Araç İç Tasarım Özellikleri

1. Taksi içerisinde üçer kişilik koltuklar karŐılıklı olarak birbirine bakacak Şekilde imal edilecek olup Şoför bölümünün arkasında bulunan koltuklar katlanır özellikte olacaktır.
2. Taksilerde Şoför ve yolcu bölümlerini ayıran asgari 6 mm kalınlığında “pleksiglas” malzemeden üretilmiş özel güvenlik bölmesi yer alacaktır. Güvenlik bölmesi üzerinde nakit para alışverişi için Şoför tarafından açılıp kapanabilen ve kilitlenebilir kapaklı bölme bulunacaktır. Şoför ve yolcu iletişimini sağlamaya yönelik engelli sandalyesinin sabitleme noktasından da ulaŐılabilir bir buton ile aktive edilebilir interkom sistemi yer alacaktır. (Buton çapı asgari 20 mm olacaktır) (2023/2-2)
3. Taksi içerisinde yolculara sunulmak üzere telefon, tablet ve benzeri elektronik aletlerin Şarj edilmesi için USB/TYPE C bağlantısı sunulacaktır.
4. Taksilerde, yolcuların iniş-biniş yaptığı taraftaki direk bölümünde kredi kartı, banka kartı ve İstanbulkart ile ödeme seçeneğini aynı anda sunabilecek ödeme cihazı bulundurulacaktır.
5. Taksilerde, sürgülü kapının karşı bölümünde bulunan direk üzerinde taksimetrede yer alan bilgilerini gösteren en az 12 inc boyutunda Toplu Ulaşım Denetim ve Yönetim Merkezi ile uyumlu ve karekod ile taksi ücret tarifesini içerir ekran bulundurulacaktır.
6. Taksilerde, Toplu Ulaşım Denetim ve Yönetim Merkezi cihazları (araç içi tablet, en az 3 adet kamera, Şoför panik butonu, GPS sistemi vb.) çalışır halde bulundurulmak zorundadır.
7. Taksilerin yolcu bölümünün de sıcak soğuk iklimlendirilmesini sağlayan klima donanımı standart olacaktır. (2023/2-2)
8. Taksi içerisinde yer alan her koltuk için emniyet kemeri ve koltuk baŐlığı olacaktır.
9. Taksilerde ALO 153 Çözüm Merkezi levhaları yer alacaktır.

5. Engelli Erişimi Özellikleri

1. Taksilerde Şoför bölümünün arkasında bulunan koltuklar katlanır özellikte olup tekerlekli sandalyenin sığabileceği 120 – 150 cm genişliğinde alan sağlanacaktır.
2. Tekerlekli sandalyenin taksi içerisinde yerden sabitlenmesi için özel bağlanma aparatı, emniyet kemeri yer alacaktır. Taksilerin sürgülü kapı giriş bölgesinde yolcuların araca biniŐini kolaylaştıracak sağ ve sol tarafta sarı renkli güvenlik tutamaçları bulunacaktır. (2023/2-2)

3. Tekerlekli sandalyenin taksi içerisine alınmasını sağlayan taşınabilir veya sabit rampa bulundurulacaktır. Rampa, standart bir tekerlekli sandalyenin kolayca giriş çıkışını sağlayacak şekilde tasarlanacak olup en az 70 cm genişliğinde, en az 152 cm uzunluğunda ve en az 200 kg taşıma kapasitesine sahip olacaktır. Rampanın yola/kaldırıma temas eden tarafı, sandalyenin rampa üzerine çıkışını kolaylaştıracak şekilde eğim verilerek tasarlanacaktır. Rampanın sağ ve sol kenarlarında en az 3 cm yüksekliğinde güvenlik bariyerleri olacaktır. Rampa yüzeyi kaymayı önleyici şekilde tasarlanmalıdır. Taşınabilir rampalar katlanma veya teleskopik şekilde küçültülerek bagaj zeminine sığabilmelidir. Taşınabilir rampanın taksi zeminine temas eden tarafı özel kilit/ pim/vb. sistemler ile sabitlenebilir olmalıdır. (2023/2-2)
4. Görme engelli yolcular için araç içerisindeki taksimetre de yer alan bilgiler (Bulduğunuz taksinin plakası 34 Txx xx, yolculuk başladı, yolculuk ücreti, yolculuk bitti vb.) sesli anons ile yolcuya duyurulacaktır.
5. Taksilerde görme engelli yolcular için taksinin arka koltuk yan taraflarında (engelli sandalyesinin sabitleme noktasından da erişilebilir) ve ön koltuk yolcu mahalinde 'braille' alfabesi ile yazılmış 'Bulduğunuz taksinin plakası 34 Txx xx. Yolculuğunuz ile ilgili görüş ve önerileriniz için ALO 153 Çözüm merkezine başvurabilirsiniz' yazısı yer alacaktır. (2023/2-2)
6. Taksilerde işitme engelli yolcular için yolculuk ücreti ve varış noktası araç içerisindeki ekranda gösterilecektir.
7. Taksi Taşımacılığı Yönergesinde yer alan şartları sağlayarak Elektronik Ulaşım Yönetim Lisansı alan kişiler, mobil uygulamaları içerisinde engelli yolcuların kullanımına yönelik geliştirme yapacaktır.

6. Şoför Özellikleri

1. Taksilerde şoför olarak çalışabilecek kişiler; yolculuk esnasında alkol ve uyuşturucu madde alınması, darp, taciz, yolcu/güzergâh seçme, kaba davranış, fazla ücret alma, terör örgütü propagandası, idari ve denetim personeline yönelik şiddette bulunma, uygun araca rağmen engelli yolcuların taşınmaması, araç içerisinde yer alan ve İdaremizce yerleştirilen cihazlara erişimin engellenmesi, söz konusu cihazlara harici olarak eklentiler yerleştirilmesi, dışarıdan müdahale edilmesi veyahut araç içerisindeki yerinin değiştirilmesi, araç içerisinde bulunan kameraların görüntü almasının engellenmesi, şehrin turizm imajını zedeleyecek faaliyette bulunulması ve yolcu seçilmesi, denetimden kaçılması, sürücü belgesine sahip olmayan veyahut herhangi bir sebeple sürücü belgesinin geri alınmasına rağmen çalışılması vb. konulardaki ihlalleri içeren Toplu Ulaşım Hizmet Kalitesi Değerlendirme Sisteminin 1, 2, 9, 11, 12, 13, 17, 18, 19, 20, 25 ve 38, 48, 98, 117, 150, 151, 157 maddelerinden dolayı toplu taşıma aracı kullanım belgesinde herhangi bir işlem tesis edilmemiş kişilerden seçilecektir. Şoförlüğe başlandıktan sonra yukarıda bahsi geçen maddelerden birinden dahi toplu taşıma aracı kullanım belgesinde işlem tesis edilmesi durumunda işbu taksilerde şoförlük yapılamayacaktır.
2. Taksi şoförleri için ulaşım akademisi tarafından düzenlenen ücretli 15 günlük eğitimi, 31.12.2023 tarihine kadar başarıyla tamamlama şartı aranacaktır. Eğitim içerikleri aşağıda yer almaktadır. (2023/4-27.C)
  - İletişim Eğitimi
  - Kişisel Gelişim ve Farkındalık Eğitimi
  - İstanbul Şehir Bilgisi Eğitimi
  - Harita ve Navigasyon Okuma Eğitimi
  - Güvenli Sürüş Tekniği Eğitimi
  - İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi
  - Ulaşım Mevzuatı Eğitimi
  - Acil Durum, Kriz Yönetimi ve İlk Yardım Eğitimi
  - Yabancı Dil Eğitimi
  - Dezavantajlı Gruplar ile Empati ve İşaret Dili Eğitimi
3. Taksi şoförleri için kılık kıyafet uygulamasına geçilecek olup kıyafetler temiz, düzgün, ütülü ve sade; ayakkabılar kapalı, temiz ve boyalı olacaktır. Kısa pantolon/etek/şort, baskılı ve kolsuz tişört, eşofman, terlik, sandalet veya topuklu ayakkabı giyilmeyecektir.
4. Madde 2'de yer alan eğitimlerin her biri ayrı ayrı Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesinin vizelemesi kapsamında değerlendirilecektir. Şoförlere verilecek eğitimlerin her bir iş günü için İBB Meclisi tarafından belirlenen Şoför Eğitimi Vizeleme Hizmet Bedeli uygulanacaktır.

7. Homologasyon

1. Taksi olarak kullanılacak araçların fabrika çıkışı tasarımlarına ek yapılan değişiklikler, eklemeler ve yeni imalatlar (Taban rayları, koltuk konum değişimleri, katlanır koltuk eklemeleri, emniyet kemeri ve sabitleme sistemleri, engelli sandalye erişimi, elektronik cihaz eklemeleri vb.) tabii oldukları ilgili regülasyonlara (ECE R14,ECE R16, ECE R17, ECE R25, ECE R10 ECE R21, ISO 10542, AB 1230/2012 veya AB 2021/535 , 2018-858 WTORS vb.) uygun şekilde dönüştürülmeli ve dönüşümler akredite firmalar tarafından testleri yapılarak “ Araç Tip Onay ve/veya AİTM Seri Tadilat Belgesi” alınmış imalatçılar tarafından yapılmalıdır. Gerek görülmesi halinde ilgili regülasyon test sonuçları istenebileceği gibi TSE AİTM Seri tadilat belgeli araçlar için şase bazlı uygunluk belgeleri sunulmalıdır. Ayrıca araç Tüvtürk tadilat muayenesinden geçirilerek tescil ve ruhsat işlemleri tamamlanmalıdır.” (2023/2-2)

ALINAN UKOME KARARLARI:

- 1) [18.05.2022 tarih ve 2022/6-20 sayılı UKOME Kararı](#)
Taksi Taşımacılığı Yönergesinin oluşturulması.
- 2) [26.10.2022 tarih ve 2022/11-13 sayılı UKOME Kararı](#)
Yerlilik Katkı Oranı %50'den Az Olan veya Türkiye'de Üretilmeyen C Segmenti Araçların Taksi Taşımacılığında Kullanılması.
- 3) [30.11.2022 tarih ve 2022/12-19.B sayılı UKOME Kararı](#)
Minibüsten Taksiye Dönüşüm Taahhünamesinin Oluşturulması.
- 4) [26.01.2023 tarih ve 2023/1-18 sayılı UKOME Kararı](#)
Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi Esaslarının Revize Edilmesi.
- 5) [26.01.2023 tarih ve 2023/1-19 sayılı UKOME Kararı](#)
Ticari Amaçla Yolcu Taşımacılığı Yapılan Taşıtlarda Reklâm Esaslarının Belirlenmesi.
- 6) [26.01.2023 tarih ve 2023/1-20 sayılı UKOME Kararı](#)
Taksi Taşımacılığında Elektronik Taksi Ayırıcı İşaretlerin Kullanılması.
- 7) [15.03.2023 tarih ve 2023/2-2 sayılı UKOME Kararı](#)
Minibüsten Taksiye Değişim Taahhünamesinin Revize Edilmesi.
- 8) [27.07.2023 tarih ve 2023/4-23 sayılı UKOME Kararı](#)
Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi şartlarının revize edilmesi teklifi.
- 9) [27.07.2023 tarih ve 2023/4-27.B sayılı UKOME Kararı](#)
Taksi Taşımacılığı Yönergesinin revize edilmesi teklifi.
- 10) [31.08.2023 tarih ve 2023/6-EK.1 sayılı UKOME Kararı](#)
Taksi Taşımacılığında Kullanılan Taksi Ayırıcı İşaretlerine (Tepe Lambası) Ek Süre Verilmesi Teklifi.
- 11) [26.10.2023 tarih ve 2023/8-13.A sayılı UKOME Kararı](#)
Elektronik Ulaşım Yönetim Lisansı Kaliteli Belgeleri hususlarının düzenlenmesi
- 12) [26.10.2023 tarih ve 2023/8-13.B sayılı UKOME Kararı](#)
Minibüsten Taksiye Dönüşüm Taahhünamesinin revize edilmesi
- 13) [08.01.2024 tarih ve 2024/1-19 sayılı UKOME Kararı](#)
Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi şartlarının revize edilmesi teklifi.
- 14) [25.07.2024 tarih ve 2024/5-13.B sayılı UKOME Kararı](#)
Elektronik Ulaşım Yönetim Lisansı kapsamında talep edilen sertifikaların edinim süresinin revize edilmesi teklifi.

15) 25.07.2024 tarih ve 2024/5-16 sayılı UKOME Kararı
Toplu ulaşım şoför esaslarının revize edilmesi teklifi.

16) 25.07.2024 tarih ve 2024/5-17 sayılı UKOME Kararı
Ticari amaçla yolcu taşımaları yapılan taşıtlarda reklâm esaslarının belirlenmesi teklifi.